

1907 **KÖZLEMÉNYEK** 1907

□ KIADJA AZ IPARTESTÜLET, BUDAPEST, VIII., NÉMET-UTCA 22 □

80. SZÁM SZERKESZTŐ: SZIKLAI ZSIGMOND ÉPÍTŐ MESTER ÁPRILIS 20

Telefonunk 87—08.

Tisztességes építőiparos szervezetlen iparossal,
gyárossal vagy szállítóval nem dolgoztat.

A kizárás még tart! — Dolgozni még nem
szabad!

Önérzetes iparos a kizárás alatt segédekkel
nem dolgozik!

Szoros kitartás! Az igazság a mi részünkön van!

MEGHIVÓ.

A Magyar Építőmesterek Egyesületének építőmesterei szakosztálya április hó 25-én, csütörtökön, este 6 órakor ülést tart.

Tárgy: Az elszámoló szabályzat folytatólagos tárgyalása. Folyó ügyek. Indítványok.

Ülés után társasvacsora.

FIGYELMEZTETŐ. Azon tagjainkat, kik egyszersmind a Magyar Mérnök- és Építészegylet tagjai, fölkérjük, hogy a jövő hétfőn, f. hó 22-én tartandó ülésben teljes számmal megjelenni sziveskedjenek, mivel a szakosztályelnökök választása van napirenden.

Az ipartestület elüljárósága *Jakabffy* Ferenc elnöklése mellett f. hó 16-án ülést tartott.

Az elüljáróság elhatározta, hogy az építési cím használata ügyében fölterjesztést intéz a kereskedelmi miniszteriumhoz azon leiratnak hatályon kívül helyezése végett, melyben kimondatott, hogy az építési cím és munkakör szabályozva nincs, tehát annak hasz-

nálata nem büntethető cselekmény. Ezzel szemben kimutatja az elüljáróság, hogy az építési cím és teendő a műegyetem 1877/8-iki szervezeti szabályzatában rendezve van, tehát az tartandó szem előtt.

A kereskedelmi miniszterium leirata, melyben helybenhagyja az alsófokú iparhatóságok azon határozatát, hogy ha az iparos elköltözése esetén meg nem állapítható, vajjon az iparos üzletével felhagyott-e és mikor? az iparigazolvány vagy engedély érvényen kívül nem helyezhető, tudomásul vétetik.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsának átirata, melyben az ipartestületet fölterjesztésére értesíti, hogy az 1906. évben megkezdett, de a kizárás miatt elkésett épületek vakolási és használati engedélyének kiadása körül az egyes épületek állapotához képest a legmesszebbmenő méltányosság fog szem előtt tartatni, örvendetes tudomásul vétetett.

A IV. kerületi elüljáróság azon utasítására, hogy a szabályszerűen be nem oltott tanoncok és azok mesterei a kerületi elüljáróságoknak bejelentendők, az ipartestület fölhívja a munkaadókat, hogy a tanoncokat utasítsák, hogy 8 nap alatt beoltassák magukat s a bizonyítványokat az ipartestületnek küldjék be sürgősen.

A II. kerületi elüljáróság határozata, melylyel Igaly József kisebb jogosultságú kőműves iparost jogosulatlan építés miatt 50 koronával büntette, tudomásul vétetett.

Az állami felső építő ipariskola igazgatósága értesít, hogy az ipartestület által adott 100 korona jutalomból Lovas Sándor kőműves segéd 50 koronát, Udvardi Géza 30 koronát, Kovács Rezső 20 koronát kapott s a pesti ács ipartársulat 24 korona ösztöndíjját Hamacsek Elek ács segéd nyerte el, tudomásul vétetett.

Papdi János levele folytán, melyben a kisebb jogosultságú kőműves-, kőfaragó- és ács-iparosok elszaporodása ellen panaszt tesz, ezen baj orvoslása érdekében fölterjesztés intéztetik a kereskedelmi miniszteriumhoz.

Számos tanonc a munkáskizárás miatt szabadításának elhalasztását kéri akkorra, midőn béke lesz a mesterek és segédek közt. Elfogadtatik.

A Magyar Építőmesterek Egyesületének építőmesteri szakosztálya f. hó 18-án *Sziklai* Zsigmond elnöklete alatt ülést tartott. Jegyző: *Pásztor Béla*. *Szuchy János* előadó — az elszámoló szá-

bályzat folytatólagos tárgyalása során — ismerteti *a napszám és anyagárak szerint készített munkák* elszámolására vonatkozó pontokat. A szakosztály az előadó javaslatát az elnök, *Kúnfalvi, Báthory, Marton, Székely, Szalka, Miklós* és *Humayer* hozzászólása után némi módosítással elfogadja.

A *bontások elszámolására* vonatkozó rész szintén letárgyaltatott és elfogadtatott. Hozzászólottak az idevágó részhez: az elnök, *Miklós, Székely, Báthory, Marton, Szalka, Kunfalvi, Barcsay, Katona* és a jegyző.

Az építészeti cím kérdéséhez. A Magyar Mérnök- és Építészegylet építési szakosztálya folyó hó 15-én tartott ülésében folytatólagosan tárgyalta azon kinos esetet, hogy a kereskedelmi miniszterium egy ház mestert fölmentett a birságolás alól, ki az építészeti címet használta. *Jakabffy* Ferenc kimutatja a műegyetem programjából, hogy az építészeti, illetve mérnöki cím és a vele járó minősítés elnyerése csak a műegyetemi tanulmányok sikeres bevégezése és két szigorlat letevése után érhető el. Kimutatja, hogy az ipartörvény szerint az, ki címtábláján, nyomtatványain a valóságnak meg nem felelő jelzőket használ, 200 forintig birságolandó. Szükségesnek tartja és ily határozati javaslatot nyújt be, hogy az egyesület lépéseket tegyen meg oly célból, hogy ezen sérelmes miniszteri határozat megmáskíttassék. *Pogány* Móric szintén szükségesnek tartja, hogy az építészeti cím hathatósabb védelem alá vétessék. *Sziklai* Zsigmond érthetetlennek tartja a kereskedelmi miniszterium eljárását. Furcsának találja, hogy iparügyi kihágásban a kereskedelmi osztály dönt, pedig ott van az arra hivatott iparügyi osztály. Állítja, hogy a végzést aláírott *Biró* Tamás miniszteri tanácsos nem tudta, mit cselekszik, midőn a határozatot hozta, mert ezen végzés egyszerűen *statuálja Magyarországon az általános választói jogot*. Választói törvényünk értelmében minden építész értelmiségi cenzus alapján választó. Ha tehát igaz, hogy mindenki jogosan használhatja az építészeti címet, úgy ezzel ki lett mondva az is, hogy minden ember, ki az építészeti címet önhatalmulag felveszi, jogosan megkövetelheti, hogy a választókat összeíró bizottságok őt is a választók lajstromába felvegye. Ha ez a miniszteri döntés tovább is fennáll, úgy felesleges, hogy a szociálisták az általános választói jogért tovább küzdjenek. Megváltoztatandónak találja e rendeletet

nálata nem büntethető cselekmény. Ezzel szemben kimutatja az elüljáróság, hogy az építési cím és teendő a műgyetem 1877/8-iki szervezeti szabályzatában rendezve van, tehát az tartandó szem előtt.

A kereskedelmi miniszterium leirata, melyben helybenhagyja az alsófokú iparhatóságok azon határozatát, hogy ha az iparos elköltözése esetén meg nem állapítható, vajjon az iparos üzletével felhagyott-e és mikor? az iparigazolvány vagy engedély érvényen kívül nem helyezhető, tudomásul vétetik.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsának átirata, melyben az ipartestület fölterjesztésére értesíti, hogy az 1906. évben megkezdett, de a kizárás miatt elkésett épületek vakolási és használati engedélyének kiadása körül az egyes épületek állapotához képest a legmesszebbmenő méltányosság fog szem előtt tartatni, örvendetes tudomásul vétetett.

A IV. kerületi elüljáróság azon utasítására, hogy a szabályszerűen be nem oltott tanoncok és azok mesterei a kerületi elüljáróságoknak bejelentendők, az ipartestület fölhívja a munkaadókat, hogy a tanoncokat utasítsák, hogy 8 nap alatt beoltassák magukat s a bizonyítványokat az ipartestületnek küldjék be sürgősen.

A II. kerületi elüljáróság határozata, melylyel Igaly József kisebb jogosultságú kőmíves iparost jogosulatlan építés miatt 50 koronával büntette, tudomásul vétetett.

Az allami felső építő ipariskola igazgatósága értesít, hogy az ipartestület által adott 100 korona jutalomból Lovas Sándor kőmíves segéd 50 koronát, Udvardi Géza 30 koronát, Kovács Rezső 20 koronát kapott s a pesti ács ipartársulat 24 korona ösztöndíjját Hamacsek Elek ács segéd nyerte el, tudomásul vétetett.

Papdi János levele folytán, melyben a kisebb jogosultságú kőmíves-, kőfaragó- és ács-iparosok elszaporodása ellen panaszt tesz, ezen baj orvoslása érdekében fölterjesztés intéztetik a kereskedelmi miniszteriumhoz.

Számos tanonc a munkáskizárás miatt szabadításának elhalasztását kéri akkorra, midőn béke lesz a mesterek és segédek közt. Elfogadtatik.

A Magyar Építőmesterek Egyesületének építőmesteri szakosztálya f. hó 18-án *Sziklai* Zsigmond elnöklete alatt ülést tartott. Jegyző: *Pásztor* Béla. *Szuchy* János előadó — az elszámoló szá-

bályzat folytatólagos tárgyalása során — ismerteti *a napszám és anyagáruk szerint készített munkák* elszámolására vonatkozó pontokat. A szakosztály az előadó javaslatát az elnök, *Kúnfalvi, Báthory, Marton, Székely, Szalka, Miklós és Humayer* hozzászólása után némi módosítással elfogadja.

A *bontások elszámolására* vonatkozó rész szintén letárgyaltatott és elfogadtatott. Hozzászólottak az idevágó részhez: az elnök, *Miklós, Székely, Báthory, Marton, Szalka, Kunfalvi, Barcsay, Katona* és a jegyző.

Az építészeti cím kérdéséhez. A Magyar Mérnök- és Építészegylet építési szakosztálya folyó hó 15-én tartott ülésében folytatólagosan tárgyalta azon kinos esetet, hogy a kereskedelmi miniszterium egy ház mestert fölmentett a birságolás alól, ki az építészeti címet használta. *Jakabffy* Ferenc kimutatja a műegyetem programjából, hogy az építészeti, illetve mérnöki cím és a vele járó minősítés elnyerése csak a műegyetemi tanulmányok sikeres bevégezése és két szigorlat letévése után érhető el. Kimutatja, hogy az ipartörvény szerint az, ki címtábláján, nyomtatványain a valóságnak meg nem felelő jelzőket használ, 200 forintig birságolandó. Szükségesnek tartja és ily határozati javaslatot nyújt be, hogy az egyesület lépéseket tegyen meg oly célból, hogy ezen sérelmes miniszteri határozat megmásíttassék. *Pogány* Móríc szintén szükségesnek tartja, hogy az építészeti cím hathatósabb védelem alá vétessék. *Sziklai* Zsigmond érthetetlennek tartja a kereskedelmi miniszterium eljárását. Furcsának találja, hogy ipariügyi kihágásban a kereskedelmi osztály dönt, pedig ott van az arra hivatott ipariügyi osztály. Állítja, hogy a végzést aláírott *Biró* Tamás miniszteri tanácsos nem tudta, mit cselekszik, midőn a határozatot hozta, mert ezen végzés egyszerűen *statuálja Magyarországon az általános választói jogot.* Választói törvényünk értelmében minden építész értelmiségi census alapján választó. Ha tehát igaz, hogy mindenki jogosan használhatja az építészeti címet, úgy ezzel ki lett mondva az is, hogy minden ember, ki az építészeti címet önhatalmulag felveszi, jogosan megkövetelheti, hogy a választókat összeíró bizottságok őt is a választók lajstromába felvegye. Ha ez a miniszteri döntés tovább is fennáll, úgy felesleges, hogy a szociálisták az általános választói jogért tovább küzdjenek. Megváltoztatandónak találja e rendeletet

már azért is, mert a kihágásokról szóló törvény 45. §-a szerint az, ki őt jogosan meg nem illető címet használ és ezáltal a közönséget félrevezetni képes . . . 100 forintig bírságotlándó. Egyébként fentartja azt, amit a múlt heti ülésen elmondott, hogy a műegyetemre lett királyi elhatározással átruházva az építészci cimadományozási jog és így az építészci cim használata igenis rendezve van. *Hauszmann* Alajos m. e. tanár, az egyesület elnöke szerint főösleges minden intézkedés, mert a műszaki kamaráról szóló törvényjavaslat kész, *Kossuth* miniszter neki megígérte, hogy annak törvényre emelése nem fog sokáig késni. Ami a cim kérdését illeti, ez a törvény azt teljesen rendezni fogja. A megtámadott műegyetem érdekében mondja, hogy az csak az okleveles építészci cim adja, azt nem is bitorolhatja senki, (Nagy ellentmondás) egyébként ő is azt tudja, hogy az építészci munka művészeti munka, attól senki el nem tiltható. *Jakab Dezső* kikel a műegyetem ellen, mely tulajdonkép megcsalja a laikusokat, midőn hirdeti, hogy csak annak végeztével lehet építészszé lenni. Szükségesnek tartja és indítványozza, hogy az egyesület választmánya útján hívja fel a műegyetemi tanácsot, hogy hathatósabban, mint eddig, követelje az általa osztott cimok respektálását és mindenkép hasson oda, hogy az eddigi visszaéléseknek mielőbb gát vettessék. A szakosztály ezek után úgy *Jakabffy*, mint *Jakab* indítványait egyhangulag elfogadta és felkérte *Jakabffy*t, hogy az általa indítványozott felterjesztést szövegezzé meg, mit az magára vállalt. Az izgatott hangulat arra enged következtetni, hogy az egyesület tagjai semmikép sem fogják többet tűrni, hogy az egész építészci kar azáltal pellengéire állíttassék, hogy úgy cime, mint foglalkozása „vogelfrei“-nak mondassék ki.

